

KAN VI LEVA OCH VERKA PÅ LIKA VILLKOR?

JÄMSTÄLLDHETEN I SJU KOMMUNER

WINNET

SKÅNE

Winnet Skåne är en resurscentraverksamhet på regional nivå, som fungerar som Regionalt ResursCentrum för kvinnor i Skåne.

Vår vision är ett jämställt Skåne, och grundvärderingarna ligger i jämställdhet, lika värde och delaktighet. Winnet Skåne strävar efter ett jämställt samhälle och vårt arbete handlar om påverkan och förändring av attityd, kunskap och strukturer.

Winnet Skåne fungerar utöver rollen som Regionalt ResursCentrum, även som en medlemsorganisation för lokala resurscentra för kvinnor och nätverk i Skåne.

Kan vi leva och verka på lika villkor? Jämställdheten i sju kommuner

Andra upplagan, november 2015

Illustration, framsidans karta: Optimal Media, www.optimalmedia.se

Grafisk form: Eva Edenby, www.edenby.se

PDF-upplaga, november 2015

FÖRORD

Arbetet med de skånska jämställdhetskartorna inleddes hösten 2013 och i april 2015 publicerade vi den femte kartan. I samband med det kom den första upplagan av Kan vi leva och verka på lika villkor? Under sensommaren och början på hösten har vi publicerat ytterligare två kommuner, vilket ligger till grund för den uppdatering av rapporten som vi nu gör.

Tanken med arbetet har varit att synliggöra och sprida kunskap om hur jämställdheten i Skåne ser ut, och att bidra till en förändring där jämställdheten brister. Det kopplar an till vårt uppdrag att kritiskt granska och synliggöra de befintliga strukturer som begränsar kvinnors inflytande och delaktighet och som försämrar kvinnors förutsättningar att leva och verka på samma villkor som män.

I processen med att ta fram jämställdhetskartorna har samarbetet med deltagande kommuner varit en förutsättning. Det är genom att få tillgång till material och

kunskap som det har varit möjligt att publicera kartorna, och samarbetet har varit nödvändigt för att förankra resultaten. Förankring har skett genom informationsmöten, presentationer, diskussionsforum, föreläsningar och i dialoger med offentlig, privat och ideell sektor har vi kunnat synliggöra de strukturer som påverkar statistiken.

Vi har lyft ojämställdheten som statistiken visar, men även andra aspekter som statistiken inte inrymmer men som påverkar möjligheterna att leva och verka på lika villkor. Dialogerna har gett viktiga synpunkter och har bidragit till vårt fortsatta arbete. Arbetet har finansierats av Tillväxtverket genom verksamhetsbidraget till resurscentra för kvinnor och genom projektmedel från Region Skåne.

Lund, november 2015

Bodil Nilsson

Verksamhetsledare

Matilda Andersson

Projektledare

INNEHÅLL

FÖRORD	3	EN JÄMN FÖRDELNING AV DET	
INLEDNING	4	OBETALDA HEM- OCH OMSORGSARBETET	17
DE SJU KOMMUNERNA	5	MÄNS VÅLD MOT KVINNOR SKA UPPHÖRA	19
TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	6	SAMMANFATTANDE JÄMSTÄLLDHETS-	
EN JÄMN FÖRDELNING		MÖNSTER I SKÅNE.....	20
AV MAKT OCH INFLYTANDE.....	7	FORTSATT LÄSNING	21
EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET.....	11	NOTER	21
		REFERENSER.....	22

INLEDNING

Jämställdhetsarbete kan bedrivas både kvantitativt och kvalitativt, där det kvantitativa fokuserar på att synliggöra strukturerna som ligger bakom kvinnor och mäns olika livsvillkor och det kvalitativa på att förändra dem. För att synliggöra den skånska jämställdheten har Winnet Skåne under 2014-2015 tagit fram jämställdhetskartor för sju kommuner: Vellinge, Landskrona, Kristianstad, Örkelljunga, Tomelilla, Trelleborg och Båstad. Jämställdhetskartorna bygger på könsuppdelad statistik och kan användas som ett underlag för att kvalitativt arbeta för att förändra ojämställdheten, och de synliggör hur väl kommunerna lever upp till de fyra jämställdhetspolitiska målen. Kartorna är publicerade på www.jamstalldhetskartan.se, och samlar statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB), Brottsförebyggande Rådet (BRÅ), Bolagsverket och lokalt insamlad statistik som illustrerar de fyra målen.

Jämställdskartorna kartlägger privat, kommunal och ideell sektor för att visa de olika livsvillkor som finns för kvinnor och män i kommunerna. På ett illustrativt och lättillgängligt sätt pekar kartorna på var det behöver göras insatser för att öka jämställdheten, och verkar som en ögonöppnare för ojämställda strukturer.

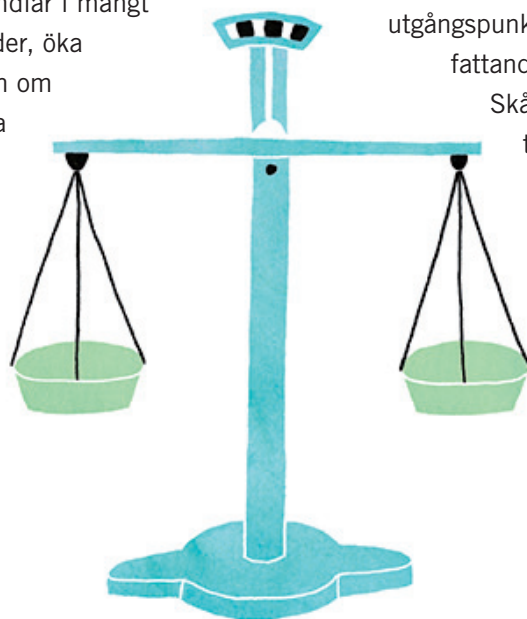
Jämställdhet handlar om könsbaserade ojämlikheter och är både en fråga om mänskliga rättigheter och en fråga om att bättre utnyttja resurser och tillvarata kompetens. Att skapa jämställdhet handlar i mångt och mycket om att förändra attityder, öka kunskap och förnya arbetssätt, och om en vilja till förändring för att skapa fler möjligheter för kvinnor

och män att leva ett jämställt liv. Jämställdhet är reglerat i den svenska diskrimineringslagen, dels genom ett förbud att diskriminera på grund av kön och dels genom krav på förebyggande arbete.¹

Utgångspunkten i den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Politiken bedrivs efter fyra delmål:

- 1. En jämn fördelning av makt och inflytande.** Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- 2. Ekonomisk jämställdhet.** Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- 3. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.** Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- 4. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.** Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.²

Den här rapporten beskriver de sju kommunerna och vårt tillvägagångssätt, och presenterar jämställdhetskartornas resultat med de fyra jämställdhetspolitiska målen som utgångspunkt. Avslutningsvis målas en sammanfattande bild av jämställdhetsmönstren i Skåne upp, och get ges rekommendationer inför fortsatt läsning.

DE SJU KOMMUNERNA

VELLINGE

Vellinge kommun tillhör Stormalmö och räknas som en förortskommun till storstad med sitt läge nära Malmö. Centralorten i kommunen är Vellinge, men även tätorter som Höllviken och Skanör med Falsterbo ligger i kommunen. Vellinge ligger på Söderslätt, i sydvästra Skåne, och kommunen har omkring 34 000 invånare. Vellinge kommun har en positiv befolkningstillväxt och kännetecknas av ett företagsklimat som är bland de bästa i Sverige. Vellinge beskriver sig själva som en attraktiv kommun, där du med havet och naturen nära kan bo, arbeta och njuta av din fritid på bästa möjliga vis.

LANDSKRONA

I Landskrona kommun bor det cirka 43 500 invånare, och det är en kommun i en tätbefolkad regiondel. Kommunen ligger i nordvästra Skåne och ökade under 2014 sin befolkning med runt 500 personer. Landskrona beskriver sig som en attraktiv stad att bo och verka i. Kommunen har historiskt varit en industristad, som drabbades hårt av varvskrisen under 1980-talet, och än idag präglas näringslivet av industrisektorn. Till kommunen hör ön Ven, som ligger i Öresund.

KRISTIANSTAD

Kristianstad kommun, i nordöstra Skåne, är till ytan Skånes största. Centralort i kommunen är Kristianstad, med sina 81 800 invånare. Åhus är näst största ort i kommunen, som näst största ort. 2014 ökade invånarantalet med över 800 personer och kommunen beskriver Kristianstadstrakten som en trakt som förenar det bästa av flera världar. Kristianstad har en högskola, och stora delar av kommunen är en jordbruksbygd och har stor livsmedelsindustri.

ÖRKELLJUNGA

Örkelljunga kommun ligger i den nordvästra delen av Skåne, vid gränsen till Halland och Småland. Under 2014 växte kommunen med 80 invånare, till en folkmängd på 9 733. Örkelljunga är centralort och kommunen poängterar sitt läge med goda kommunikationer, sitt rika näringsliv och det stora utbudet av fritidsaktiviteter. Kommunen räknas som en varuproducerande kommun med många företag inom verkstadsindustrin, kommunikation och handel.

TOMELILLA

Det bor omkring 13 000 invånare i Tomelilla kommun, och 2014 rankades kommunens näringsliv som det snabbast växande i Skåne. Det är jordbruk, turism, handel och bygg som dominerar. Tomelilla ligger på Österlen i sydöstra Skåne, och är centralort i kommunen. Kommunen har en positiv befolkningstillväxt och räknas som en pendlingskommun, där fler pendlar ut från kommunen än in för att arbeta.

TRELLEBORG

Trelleborg är Sveriges sydligaste stad och ligger på Söderslätt. Trelleborg är en viktig industri- och hamnstad vid Östersjö-kusten, och har Sveriges andra största hamn efter Göteborg. Trelleborg är den kommun i Sverige som har störst andel åkermark, 82 %, av kommunens areal. I Trelleborg bor det 43 000 personer och kommunen har en positiv befolkningstillväxt.

BÅSTAD

Båstad ligger i nordvästra Skåne, på gränsen till Halland. I Båstad bor kring 14 400 invånare, och kommunen har en befolkningsstruktur som skiljer sig från riket i övrigt. Befolkningens medelålder är högre än i övriga riket. I Båstads kommun är det främst fyra näringsgrenar som dominerar: Tillverkning och utvinning, Byggverksamhet, Vård och omsorg samt Handel. Båstad är känt för sin tennisvecka och till kommunen hör Hallands Väderö, som nås via Torekov.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Jämställdhetskartorna är ett koncept från Winnet Västra Götaland, som vi har valt att använda som modell för att synliggöra jämställdheten i Skåne. Kommunerna är valda för att täcka in Skånes olika delar och ska spegla de regionala olikheterna. För att kunna ha en givande dialog om kartornas resultat, har det varit viktigt att kommunen själv har visat intresse för att ha en jämställdhetskarta i sin kommun. Därför har vi prioriterat att förankra kartan som metod i kommunerna, och de har själva fått ge klartecken och godkänna sitt deltagande. Det har även varit en viktig aspekt för att smidigare kunna ta del av det material som behövs för att göra kartan komplett.

Från kommunerna har vi samlat in lokal statistik över representation i politiken efter valet 2006, 2010 och även 2014, och statistik från förvaltningarna, könsuppdelad statistik över anställda, chefer och lönestatistik. Dessutom har vi fått listor över vilka föreningar som fått olika typer av kommunala bidrag, för att kunna göra en enkätundersökning om vilka det är som nås av de kommunala medlen. Materialet har samlats in via kontakter i kommunerna, och har sedan skickats till Winnet Västra Götaland, som köper in resterande statistik från SCB, BRÅ och Bolagsverket. Winnet Västra Götaland har tagit ansvar för inmatningen i det interaktiva verktyget och genomförandet av enkätundersökningen bland ideella föreningar. När alla uppgifter är klara, publiceras kartan. I samband med publiceringarna har vi skickat ut pressmeddelanden, som bidragit till att kartan fått spridning i radio och tidningar.

Efter publicering har arbetet med att förankra resultaten inletts, där det varit viktigt att informera kommunerna om resultaten och föra en dialog, som vi inledningsvis i arbetet lagt grunden för. Informationen har getts via möten med kommunerna, med det politiska styret och förvaltningen samt med den ideella och privata sektorn. Vi har arrangerat diskussionsforum i två städer, Landskrona och Kristianstad, och har bjudits in

för att hålla föreläsningar, där diskussion varit inkluderat, i flertalet kommuner utifrån jämställdhetskartornas resultat. Syftet har varit att lyfta frågan om rätten att leva och verka på lika villkor. På de genomförda diskussionsforumen och föreläsningarna har vi haft deltagare från ideell, offentlig och privat sektor, och vi har där synliggjort verkligheten bakom siffrorna, där vi syftat till att diversifiera den kvantitativa bild som jämställdhetskartan ger oss. Resultaten från diskussionsforumen visar att deltagarna uppskattar möjligheten att samlas på gemensamma mötesplatser och pekar på att det ofta saknas forum för denna typ av möten, och föreläsningarna har bemöts positivt från deltagarna.

Genom diskussionsforumen har det varit möjligt att identifiera problem som upplevs som särskilt relevanta i den kommunala kontexten. Både i Landskrona och Kristianstad synliggjordes behovet av samverkan och mötesplatser, och att det byggs broar mellan samhällsliga kategorier, mellan etniska grupper, gamla och unga. I Landskrona efterfrågade deltagarna att kommunen arbetar övergripande med aktiva fortlöpande processer istället för punktinsatser och ville se en ökad kunskap om jämställdhet. I Kristianstad synliggjordes behovet av att förändra attityder och värderingar, så det skapas en förståelse och acceptans för en diversifierad stad. Görs inte det så är det omöjligt att skapa lika villkor.

Jämställdhetskartornas resultat presenteras med de fyra jämställdhetspolitiska målen som utgångspunkt. Det finns olika många indikatorer att använda för att illustrera målen. För jämställdhetsmål ett och två finns det flera indikatorer som är viktiga att väva in, medan statistiken över mål tre och fyra är mer knapphändig. Vårt att poängtera är att det utifrån ett kvantitativt perspektiv anses allmänt vedertaget att vi har uppnått jämställdhet då andelen kvinnor/män i en grupp är 40/60 procent eller jämnare.

EN JÄMN FÖRDELNING AV MAKT OCH INFLYTANDE

En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

Representation i näringslivet

Jämställdheten i den privata sektorn är bristfällig, män dominerar på samtliga ledande poster i styrelser och som chefer. Det trots att forskning visar att jämställda bolag är mer välmående, har bättre genomsnittliga resultat, en bättre balans i ledarskapet, en större kompetenspool samt att jämställdhet förbättrar bolagsstyrningen.³

	VD	ORDFÖRANDE	ORDINARIE LEDAMÖTER
VELLINGE	K 18 % M 82 %	K 16 % M 84 %	K 22 % M 78 %
LANDSKRONA	K 14 % M 86 %	K 11 % M 89 %	K 17 % M 83 %
KRISTIANSTAD	K 14 % M 86 %	K 12 % M 88 %	K 17 % M 83 %
ÖRKELLJUNGA	K 8 % M 92 %	K 10 % M 90 %	K 14 % M 86 %
TOMELILLA	K 19 % M 81 %	K 20 % M 80 %	K 23 % M 77 %
TRELLEBORG	K 18 % M 82 %	K 14 % M 86 %	K 18 % M 82 %
BÅSTAD	K 18 % M 82 %	K 9 % M 91 %	K 19 % M 81 %

Tabell: Representation i privata bolagsstyrelser, 2013, 2015

Vi ser att strukturen är likvärdig i alla skånska kommuner, och relaterar tydligt till nationell statistik som visar att det totalt sett i privatägda företag vanligtvis finns 22 % kvinnor och 78 % män.⁴ Vi kan konstatera att bland de sju kommunerna är det bara Vellinge och Tomelilla som når upp till det snittet. De andra kommunerna ligger något under, och Örkelljunga märker ut sig som den kommunen med ett minst jämställt näringsliv.

Att näringslivet är så ojämnt menar historikern Tomas Nilsson beror på att svenskt näringsliv historiskt dominerats av råvaru- och verkstadsindustri, områden som traditionellt sett är mansdominerade. En föränd-

ring skedde när tjänsteföretagen ökade i näringslivet, för med det ökade även andelen kvinnor.⁵ Det kan vi även läsa om i forskningsrapporten "Ökad medvetenhet men långsam förändring" från Delegationen för jämställdhet i arbetslivet. En jämnare könsfördelning över tid menar författarna kan vara ett symptom på de strukturella förändringar som har ägt rum på arbetsmarknaden de senaste 10-20 åren. Verksamheter som tidigare bedrivits i offentlig regi bedrivs nu privat, exempelvis inom utbildning och omsorg. Samtidigt visar siffror från SCB att en del av den genomsnittliga ökningen av andelen kvinnor, särskilt i ledningsgrupper, kan bero på att kvinnorna inom de branscher som nu är inkluderade i näringslivet (vård, omsorg och sociala tjänster) ökar genomsnittet och gör det missvisande. Fortfarande består en tredjedel av styrelser i privatägda företag av enbart män.⁶

En annan del av förklaringen till förbättrad jämställdhet inom privat sektor kan ligga i att det faktiskt finns en ökad kunskap om betydelse av kön och strukturer, vilket kan vara ett resultat av den allmänna debatten. Det finns en uppfattning om att en skev könsfördelning är något som är negativt för varumärket, och ses som omodernt, vilket då blir ett incitament till att förändra.⁷

Representation i kommunala bolag

De kommunala bolagen spelar en viktig samhällsekonomisk roll, och enligt beräkningar omsätter de omkring 200 miljarder kronor per år. En undersökning som gjordes 2011 av riksdagens utredningstjänst visar att kvinnorna utgör 26 % av Sveriges kommunala bolagsstyrelser, vilket bara är snäppet bättre än rikssnittet för privatägda bolag. Samtidigt kommer det synpunkter på hur styrelseposter tillsätts, där det efterfrågas en större transparens och där det finns tveksamheter kring om befintliga processer säkrar att lämpliga styrelseledamöter tas fram.⁸ I de sju skånska kommunerna ser statistiken ut som följer:

	VD	ORDFÖRANDE	ORDINARIE LEDAMÖTER
VELLINGE (3)	K 0 % M 100 %	K 33 % M 67 %	K 35 % M 65 %
LANDSKRONA (11)	K 9 % M 91 %	K 0 % M 100 %	K 18 % M 82 %
KRISTIANSTAD (8)	K 13 % M 87 %	K 0 % M 100 %	K 29 % M 71 %
ÖRKELLJUNGA (3)	K 0 % M 100 %	K 0 % M 100 %	K 29 % M 71 %
TOMELILLA (3)	K 67 % M 33 %	K 0 % M 100 %	K 14 % M 86 %
TRELLEBORG (7)	K 29 % M 71 %	K 43 % M 57 %	K 26 % M 74 %
BÅSTAD (1)	K 0 % M 100 %	K 0 % M 100 %	K 14 % M 86 %

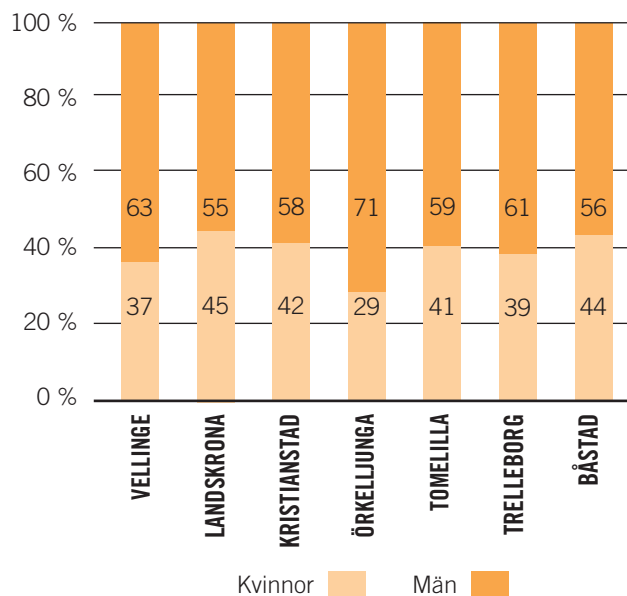
Tabell: Representation i kommunala bolag, 2014, 2015. Antalet inom parentes visar antalet kommunala bolag i kommunen.

Vi kan se att männen dominerar och att det råder en utbredd ojämställdhet i de flesta kommuner. Vellinge och Trelleborg är de kommuner som lyckats uppnå den högsta graden av jämställdhet, bortsett från VD-positionerna i Vellinge. Tomelilla är den kommunen med flest kvinnor som VD:ar och Trelleborg är den enda kommun som når upp till jämställd representation i någon av kategorierna, bland ordföranden i de kommunala bolagen. Forskning visar att ju närmare politiska arenor en kommer, desto fler kvinnor sitter i styrelsen, men det tycks inte gälla de kommunala bolagen. Det är förvånande, eftersom styrelserna i kommunala bolag bör utses efter samma logik som riksdagsledamöter (och kommunestyrelser) och statligt ägda bolag och företag. Nilsson drar slutsatsen att kommunala bolag mer liknar börsnoterade än statliga, när en tittar på styrelsesammansättningen.⁹ En förklaring till mansdominansen inom de kommunala bolagen kan vara att det vanligtvis är typiskt "manligt" kodade verksamheter knutna till samhällsbyggnad, som bostäder, el och vatten, som bolagiseras. Samtidigt väcker det frågan om hur det nomineras och väljs ledamöter till styrelserna. Vilken kravspecifikation finns när det ska värvas nya ledamöter till styrelseposterna? Vilka kompetenser efterfrågas? Det bör ställas i relation till det tidigare nämnda behovet av att förändra de processer som idag styr vilka som väljs till styrelseledamöter i kommunala bolag.

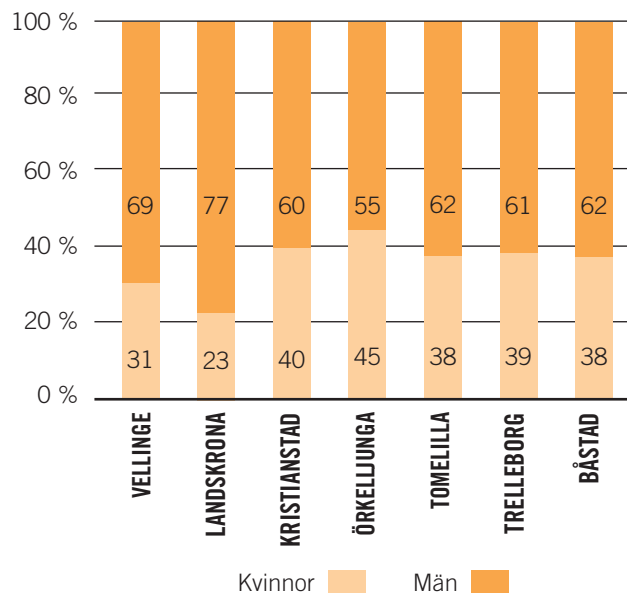
Representation i politiken

Jämställdheten inom politiken varierar mellan kommunerna, och siffrorna pendlar en del fram och tillbaka över tid. Siffrorna nedan är från valet 2014 (Båstad efter omvalet 2015).

Representation i kommunfullmäktige

Representation i kommunstyrelsen

Tabeller: Politisk representation, 2015-01-01, 2015-07-01

Sett till de skånska siffrorna varierar antalet kvinnor i kommunfullmäktige. Landskrona, Kristianstad, Tomelilla och Båstad ligger alla på över 40 % kvinnor, Trelleborg strax under med sina 39 %, medan Vellinge och Örkelljunga har färre kvinnor. Sämst jämställdhet i kommunfullmäktige har Örkelljunga, en ojämställdhet som såg precis likadan ut innan valet 2014. En förändring värd att notera från valet 2010 till valet 2014 är att exempelvis Landskrona gick från att ha en jämställd könsfördelning i kommunstyrelsen, till en ojämställd. Innan valet satt det 54 % kvinnor och 46 % män i kommunstyrelsen, en siffra som förändrades efter valet till 23 % kvinnor och 73 % män. Det är en klar försämring där Landskrona gick från att vara en av Skånes mest jämställda kommunstyrelser, till att hamna i boten. I andra kommuner skedde det en förbättring, som exempelvis Kristianstad, som gick från 27 % till 40 % kvinnor i kommunstyrelsen.

På nämndnivå ser vi att kvinnor dominerar inom de nämnder som anses vara typiskt "kvinnliga", som vård- och omsorgsnämnder, medan männen i större utsträckning dominerar inom exempelvis samhällsbyggnad. Det är problematiskt, eftersom den kraftiga mansdominansen i stadsplaneringen får konsekvenser som att kvinnors erfarenheter, behov och intressen inte involveras i beslutsprocessen. Då skapas kommuner där mäns intressen dominerar, och där utvecklingen sker utan att kvinnors perspektiv tas i beaktande.

Rent historiskt har kvinnor som ledamöter i kommunfullmäktige varit få, vilket kan härledas till att kvinnor inte fick fullvärdigt politiskt medborgarskap förrän valet 1921.¹⁰ Fram till 1958 var andelen kvinnor i kommunpolitiken 10 %, en siffra som sedan har ökat successivt. En orsak till ökningen kan delvis härledas till införandet av varvade listor med varannan kvinna, varannan man, som Socialdemokraterna införde inför valet 1994. 2006 räknades kvinnorna vara kring 42 %, men vid valet 2006 sågs ett trendbrott; andelen kvinnor sjönk, förvisso marginellt, men en sådan minskning hade då inte skett sedan slutet på 1930-talet.¹¹

Representation i kommunal förvaltning

Männen dominerar i privat sektor och kvinnorna i offentlig förvaltning, vilket är ett mönster som är tydligt när vi studerar statistiken över kommunal förvaltning.

	ANSTÄLLDA	ÖVR.CHEFER	FÖRVALTNINGS-CHEFER
VELLINGE	K 75 % M 25 %	K 48 % M 52 %	K 44 % M 56 %
LANDSKRONA	K 80 % M 20 %	K 66 % M 34 %	K 40 % M 60 %
KRISTIANSTAD	K 79 % M 21 %	K 63 % M 37 %	K 22 % M 78 %
ÖRKELLJUNGA	K 83 % M 17 %	K 56 % M 44 %	K 60 % M 40 %
TOMELILLA	K 83 % M 17 %	K 65 % M 35 %	K 50 % M 50 %
TRELLEBORG	K 78 % M 22 %	K 61 % M 39 %	K 33 % M 67 %
BÅSTAD	K 83 % M 17 %	K 59 % M 41 %	K 57 % M 43 %

Tabell: Struktur i kommunal förvaltning, 2014 och 2015

Vi ser att kvinnor är i stor majoritet bland de anställda, medan de minskar på chefspositioner. Bland de anställda är i genomsnitt cirka 80 % av de anställda kvinnor, medan nivåerna på chefspositionerna varierar lite mer. Inom kommunal förvaltning finns det två sidor av myntet. Å ena sidan minskar antalet kvinnor markant ju högre upp i hierarkin en kommer, trots att kvinnor utgör en stor del av personalbasen. Det är alltså uppenbarligen så att även om män är underrepresenterade som anställda, så rekryteras de ändå till chefspositioner. Å andra sidan ser vi att en del av kvinnorna hänger med högre upp i hierarkin och på det hela taget ser vi att fem av sju kommuner lever upp till 40-60 målet på förvaltningschefsnivå, Trelleborg och Kristianstad undantaget. Samtidigt ska en komma ihåg att gruppen förvaltningschefer är liten, och att enstaka personer därför utgör många procent i statistiken.

Tittar vi på nationell statistik från SCB ser vi att bland de kvinnor som är chefer är 37 % det inom offentlig sektor och 63 % inom näringslivet. Bland män som är chefer finns 10 % i det offentliga, och 90 % i näringslivet.¹² Vi kan med andra ord konstatera att bland de som är chefer är det procentuellt sett vanligare bland kvinnor än bland män att vara chef i offentlig sektor.

Representation i ideell sektor

Alla har rätt till en meningsfull fritid, vilket är anledningen till kartläggningen av hur pengar fördelas till

ideell sektor i respektive kommun. I kartläggningen är alla bidrag som kommuner delar ut inkluderade, oavsett om det är aktivitetsbidrag, hyresbidrag eller andra

bidrag. Bidragen är utdelade till bland annat idrottsföreningar, föreningar för människor med funktionsvariationer, scoutkårer och kulturföreningar.

	TOTALT BIDRAG	ANTAL FÖRENINGAR	ANTAL SVARANDE	SUMMA BIDRAG SOM SVARAT
VELLINGE	2 662 247	41	23 (56 %)	1 413 043 (53 %)
LANDSKRONA	2 779 358	65	35 (54 %)	1 571 440 (56 %)
KRISTIANSTAD	21 943 484	336	137 (41 %)	8 171 809 (37 %)
ÖRKELLJUNGA	1 676 078	61	33 (54 %)	1 217 457 (73 %)
TOMELILLA	2 717 835	51	35 (69 %)	1 970 653 (73 %)
TRELLEBORG	8 740 114	155	88 (57 %)	4 474 656 (51 %)
BÅSTAD	2 988 327	65	39 (60 %)	1 469 024 (49 %)

Tabell: Statistik över ideella föreningar och bidrag, 2014 och 2015

Sett till antalet ideella föreningar med kommunala bidrag ser vi att Kristianstad är den kommun med överlägset flest föreningar, och att de med stor marginal delar ut mest pengar. Samtidigt är Tomelilla den kommunen med högst svarsfrekvens bland de som svarat

på enkätundersökningen som skickades ut för att samla in material. Eftersom uppgifterna kring hur föreningarnas styrelser ser ut är beroende av svarsfrekvensen, bör kartläggningen av den ideella sektorn studeras med vissa reservationer.

	ORDFÖRANDE		ORDINARIE LEDAMÖTER	
VELLINGE	K 26 %	M 74 %	K 38 %	M 62 %
LANDSKRONA	K 26 %	M 71 % (Vet ej 3 %)	K 23 %	M 76 % (Vet ej 1 %)
KRISTIANSTAD	K 32 %	M 64 % (Vet ej 4 %)	K 42 %	M 56 % (Vet ej 1 %)
ÖRKELLJUNGA	K 32 %	M 68 %	K 39 %	M 61 %
TOMELILLA	K 34 %	M 66 %	K 47 %	M 53 %
TRELLEBORG	K 26 %	M 70 % (Vet ej 3 %)	K 44 %	M 56 %
BÅSTAD	K 38 %	M 62 %	K 53 %	M 47 %

Tabell: Styrelserepresentation i ideella föreningar med kommunala bidrag, 2014 och 2015

Utifrån kartläggningen ser vi att männen dominerar på ordförandeposterna, och i vissa kommuner även bland ledamöterna. I exempelvis Landskrona ser vi att både på ordförandeposterna och bland de ordinarie ledamöterna är männen överrepresenterade. Tomelilla och Båstad är de kommuner som har mest jämställd ideell sektor, där nästan lika många kvinnor som män sitter som ledamöter, och där 34 % av ordföranden är kvinnor i Tomelilla och 38 % i Båstad. Samtidigt är Kristianstad och Trelleborg inte långt efter gällande en jämställd representation bland ordinarie ledamöter.

I relation till den lokala statistiken är det intressant att jämföra med nationella siffror, där ett exempel är från

idrottsrörelsen. Statistik från Riksidrottsförbundet visar att i deras förbund finns 66 % män och 34 % kvinnor som ledamöter. Bland ordföranden återfinns 85 % män, och en förklaring till att statistiken ser lite bättre ut i de sju skånska kommunerna kan bero på att fler föreningar än bara idrottsföreningar är inräknade. Etnologen Jesper Fundberg skriver i en rapport från Riksidrottsförbundet att ett problem som finns är att de flesta styrelserna rekryteras inom informella nätverk, som präglas av en dominans av män. Det finns därför ett behov av att förändra nätverk och att göra rekryteringsvägar mer formella.¹³

EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET

Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden är kraftigt könssegregerad; kvinnor och män befinner sig inom olika yrken. Arbetsmarknaden präglas av stereotypa uppfattningar och ofta talar en om att yrken är könsmärkta, vilket innebär att det finns uppfattningar om huruvida ett yrke passar en kvinna eller en man. Ett exempel är brandman och polis, som uppfattas vara yrken som passar en man, medan sjuksköterska eller förskollärare ses som yrken passande en kvinna. Vilka könsmärkningar yrken har varierar över tid, men förändringen sker i huvudsak genom att kvinnor bryter sig in på yrkesområden som tidigare "tillhört" män och inte vice versa.¹⁴ Könsmärkningen kommer från att könen genom tiderna har

förknippats med vissa grundläggande egenskaper, och därav speciella funktioner och platser i samhället. De kroppsliga skillnaderna mellan könen har ansetts utgöra en grund för andra, själsliga olikheter, som kan härledas till föreställningar om biologi.¹⁵

I statistiken för de sju kommunerna, och för Skåne som helhet, ser vi att strukturen är tydlig. Kvinnor dominerar inom utbildning och vård och omsorg, medan männen är i majoritet inom transport, tillverkning och utvinning och byggverksamhet. Det är en horisontell segregering, som innebär att kvinnor och män finns inom olika yrken.¹⁶

	VÅRD OCH OMSORG	BYGGVERKSAMHET	TRANSPORT	UTBILDNING
VELLINGE	K 87 % M 13 %	K 11 % M 89 %	K 19 % M 81 %	K 78 % M 22 %
LANDSKRONA	K 87 % M 13 %	K 9 % M 91 %	K 31 % M 69 %	K 79 % M 21 %
KRISTIANSTAD	K 83 % M 17 %	K 9 % M 91 %	K 20 % M 80 %	K 75 % M 25 %
ÖRKELLJUNGA	K 86 % M 14 %	K 6 % M 94 %	K 11 % M 89 %	K 82 % M 18 %
TOMELILLA	K 89 % M 11 %	K 7 % M 93 %	K 11 % M 89 %	K 78 % M 22 %
TRELLEBORG	K 86 % M 14 %	K 7 % M 93 %	K 26 % M 74 %	K 81 % M 19 %
BÅSTAD	K 89 % M 11 %	K 15 % M 85 %	K 22 % M 78 %	K 80 % M 20 %

Tabell: Könsuppdelad statistik över branscher, 2013

Att arbetsmarknaden är könssegregerad får konsekvenser. En rapport från Arbetsmiljöverket visar att den könssegregerade arbetsmarknaden bidrar till att kvinnor löper större risk att drabbas av belastningsskador. Det kan bland annat bero på att kvinnor och män inom samma yrke arbetar med olika arbetsuppgifter, vilket är definitionen av vertikal segregering. Kvinnors arbetsuppgifter är oftare ensidiga och repetitiva, samtidigt som kvinnor och män som arbetar med samma saker på samma arbetsplats ändå belastas olika eftersom verktyg och skyddsutrustning utgår från mannen som

norm och är därmed inte anpassade för kvinnor.¹⁷ Konsekvenserna kan vi se i statistiken över ohälsa, som vi återkommer till. Segregeringen kan minskas genom att på olika sätt arbeta med integrering, som syftar till att de segregerade grupperna närmar sig varandra. Det är viktigt, inte minst för att integrerade grupper har mindre ohälsa, men även eftersom forskning visar att integrering av människor och könsblandade arbetsplatser leder till en bättre psykosocial arbetsmiljö och mer varierande erfarenheter och perspektiv.¹⁸

Förvärvsarbete

	PRIVAT SEKTOR		OFFENTLIG SEKTOR	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 48 %	M 52 %	K 73 %	M 27 %
LANDSKRONA	K 35 %	M 65 %	K 80 %	M 20 %
KRISTIANSTAD	K 37 %	M 63 %	K 75 %	M 25 %
ÖRKELLJUNGA	K 36 %	M 64 %	K 79 %	M 21 %
TOMELILLA	K 37 %	M 63 %	K 83 %	M 17 %
TRELLEBORG	K 36 %	M 64 %	K 78 %	M 22 %
BÅSTAD	K 39 %	M 61 %	K 81 %	M 19 %

Tabell: Förvärvsarbetande efter sektor, 2013

Kvinnor och män befinner sig vanligtvis inom olika sektorer, där en förklaring är att de yrkeskåror där kvinnor är i majoritet i högre grad återfinns inom offentlig sektor.¹⁹ När vi tittar på statistiken över de sju kommunerna ser vi att det bara är Vellinge som sticker ut. I Vellinge jobbar nästan lika många kvinnor som män i privat sektor. En möjlig förklaring till det kan vara att kvinnodominerade verksamheter i Vellinge kommun i större utsträckning bedrivs som privat verksamhet.

Utbildning

	25–44 år		45–64 år	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 58 %	M 46 %	K 48 %	M 44 %
LANDSKRONA	K 38 %	M 27 %	K 30 %	M 25 %
KRISTIANSTAD	K 48 %	M 33 %	K 36 %	M 30 %
ÖRKELLJUNGA	K 34 %	M 16 %	K 25 %	M 18 %
TOMELILLA	K 34 %	M 17 %	K 29 %	M 18 %
TRELLEBORG	K 41 %	M 26 %	K 31 %	M 23 %
BÅSTAD	K 45 %	M 30 %	K 41 %	M 30 %
SKÅNE	K 52 %	M 41 %	K 38 %	M 32 %
SVERIGE	K 51 %	M 39 %	K 38 %	M 31 %

Tabell: Utbildningsnivå, eftergymnasial utbildning, 2014

I åldersgruppen 25-44 år har kvinnor i högre utsträckning än män eftergymnasial utbildning, medan skillnaderna i åldersgruppen 45-64 år är mindre. Att kvinnor dominerar bland högskoleutbildade i jämställdhetskartans kommuner stämmer väl överens med etablerade mönster i samhället idag, där kvinnor är i majoritet på svenska högskolor och universitet. Störst skillnad i utbildningsnivå mellan könen är det i Örkelljunga, tätt

följt av Tomelilla, men skillnaderna mellan könen är även stora i Kristianstad, Trelleborg och Båstad. Örkelljunga och Tomelilla är de kommunerna med totalt sett lägst utbildningsnivå. I en jämförelse med läns- och rikssnitt ser vi att det bara är Vellinge som ligger över snittet, samtidigt som det finns relativt stora lokala skillnader sett till Skåne som helhet. Det är inte bara så att kvinnor numera dominerar bland högre utbildningar, kvinnor och män tar även olika utbildningsvägar. Den svenska högskolan är på många sätt könsuppdelad och ojämförbar, vilket är ett mönster som är relativt stabilt över tid.²⁰ Utbildningsväsendet präglas av samma köns-segregering som arbetsmarknaden, eller kanske snarare vice versa. Inom utbildning dominerar kvinnor inom hälso- och sjukvård och socialt arbete, och männen inom samhällsbyggnad, data och IT, vilket även följer vidare in på arbetsmarknaden.²¹

Företagande

	AKTIEBOLAG		ENSKILD FIRMA	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 27 %	M 73 %	K 40 %	M 60 %
LANDSKRONA	K 21 %	M 79 %	K 37 %	M 63 %
KRISTIANSTAD	K 21 %	M 79 %	K 35 %	M 65 %
ÖRKELLJUNGA	K 20 %	M 80 %	K 29 %	M 71 %
TOMELILLA	K 19 %	M 81 %	K 33 %	M 67 %
TRELLEBORG	K 21 %	M 79 %	K 35 %	M 65 %
BÅSTAD	K 26 %	M 74 %	K 36 %	M 64 %
SKÅNE	K 22 %	M 78 %	K 36 %	M 64 %

Tabell: Könsfördelning bland företagare, 2013

Vi ser att männen dominerar i gruppen företagare, samtidigt som det är vanligare att som kvinna driva enskild firma än att driva aktiebolag. I relation till länssnittet är Vellinge och Båstad de kommuner som sticker ut och placerar sig i framkant, främst gällande kvinnor som driver eget aktiebolag. Örkelljunga är den kommun med minst andel kvinnor som egenföretagare, och Tomelilla den med minst andel kvinnor som företagare i eget aktiebolag. Att kvinnor i mindre utsträckning än män blir företagare finns det flera olika förklaringar till. Nationalekonomen Andreas Mångs pekar bland annat på att det är svårare att gå över från anställd till egenföretagare inom de branscher som kvinnor oftast verkar inom, och att det kan vara svårt att förena företagandet

med familjelivet, som kvinnor oftare har större ansvar för än män. Samtidigt visar Mångs att möjligheten att styra sin tid är en av motivationerna till att kvinnor blir egenföretagare.²²

Deltidsarbetslösa och timanställda

	DELTIDSARBETSLÖSA		TIMANSTÄLLDA	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 78 %	M 22 %	K 69 %	M 31 %
LANDSKRONA	K 71 %	M 29 %	K 60 %	M 40 %
KRISTIANSTAD	K 70 %	M 30 %	K 64 %	M 36 %
ÖRKELLJUNGA	K 68 %	M 32 %	K 65 %	M 35 %
TOMELILLA	K 79 %	M 21 %	K 70 %	M 30 %
TRELLEBORG	K 83 %	M 17 %	K 60 %	M 40 %
BÅSTAD	K 64 %	M 36 %	K 64 %	M 36 %

Tabell: Könsfördelning deltid och timanställda, 2014

De sju kommunerna har gemensamt att kvinnor dominerar bland de deltidsarbetslösa och bland timanställda. Det är ett välkänt mönster som gäller för landet som helhet, där vi vet att det inom de typiskt kvinnodominerade yrkeskåren är vanligt med deltid- eller timanställningar.²³ Samtidigt bör perspektivet frivillig/ ofrivillig deltid tas i beaktning, och huruvida en arbetar deltid för att en själv vill, eller för att arbetsplatsen inte erbjuder heltid. Nationell statistik från SCB visar att den främsta anledningen till deltidarbete 2013 för både kvinnor (29 %) och män (32 %) var just att ett heltidsarbete saknas. Samtidigt, svarade 21 % av kvinnorna att de arbetar deltid för att de tar hand om barn och/eller vuxen anhörig. Av männen var det 8 procent som deltidarbetade av denna orsak.²⁴

Pendling till arbete

Kvinnor och mäns resmönster ser olika ut. I statistiken ser vi att fler män än kvinnor pendlar, men Vellinge är den av de sju kommunerna som har den mest jämställda pendlingen, där kvinnor utgör 47 % av gruppen in- och utpendlare. Även Tomelilla och Båstad har jämställd utpendling. Det är att jämföra med ett länsnitt på 38 % kvinnor som inpendlare och 36 % som utpendlare. Studier visar att resmönster varierar beroende på kön. Kvinnor och män gör ungefär lika många resor, men män reser betydligt längre sträckor varje dag. Män kör oftare bil än kvinnor, som i högre utsträckning använder kollektivtrafiken eller åker bil som passagerare.

	INPENDLARE		UTPENDLARE	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 47 %	M 53 %	K 47 %	M 53 %
LANDSKRONA	K 42 %	M 58 %	K 44 %	M 56 %
KRISTIANSTAD	K 51 %	M 49 %	K 37 %	M 63 %
ÖRKELLJUNGA	K 43 %	M 57 %	K 38 %	M 62 %
TOMELILLA	K 46 %	M 54 %	K 47 %	M 53 %
TRELLEBORG	K 47 %	M 53 %	K 44 %	M 56 %
BÅSTAD	K 46 %	M 54 %	K 47 %	M 53 %
SKÅNE	K 38 %	M 62 %	K 36 %	M 64 %

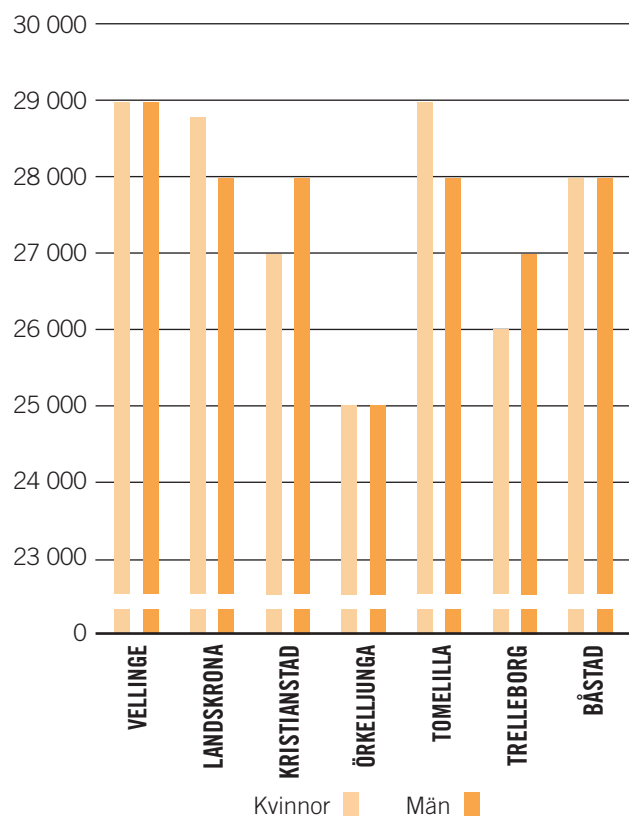
Tabell: Pendling till arbete, 2013

Kvinnors arbetsplatser ligger generellt sett närmare bostaden än mäns, och medan mäns resande oftare kan relateras till resor till och från jobbet reser kvinnor oftare för att handla eller göra ärenden. Kvinnor gör dessutom fler kombinationsresor, där de passar på att göra fler saker under samma resa.²⁵

Inkomst

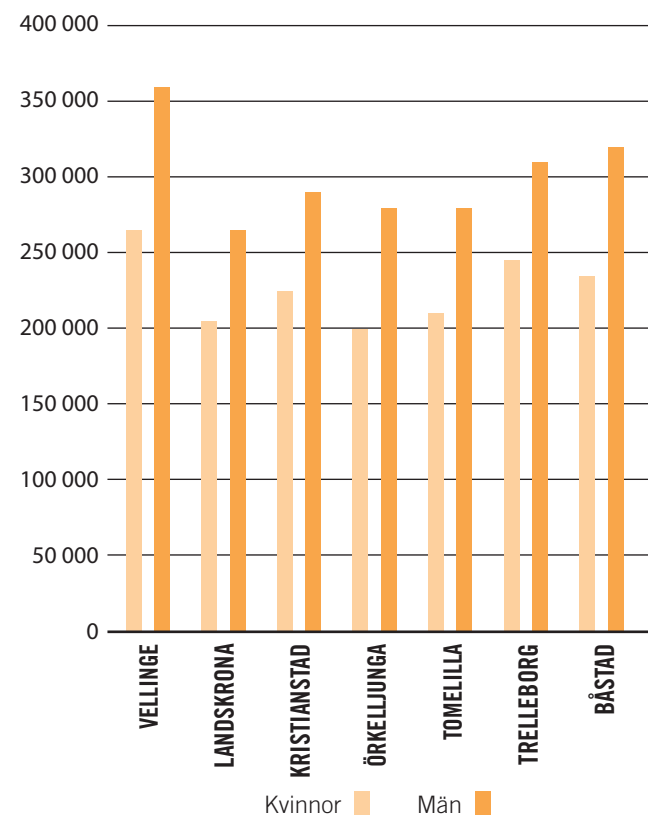
Inkomstskillnaderna varierar beroende på vilken sektor som studeras. Som synes nedan är skillnaderna i kommunal sektor relativt små, även om det finns löneskillnader mellan olika verksamhetsområden.

Medianlöner i kommunal förvaltning, 2014 och 2015

Tittar vi på den sammanräknade förvärvsinkomsten, där alla löner i kommunen slås samman, ser vi att skillnaderna är större.

Sammanräknad förvärvsinkomst (median), 2013

Störst är skillnaden i Vellinge, där det skiljer 94 000 kr/år mellan kvinnor och mäns inkomster. Den sammanräknade förvärvsinkomsten och skillnaderna i den är faktiska skillnader. Exempelvis räknas inte deltider upp till heltider, och det görs inga utjämnningar kring ålder, erfarenhet, utbildning eller sektor.

Ett annat mått på inkomst och inkomstskillnader är den disponibla medelinkomsten. Den disponibla medelinkomsten visar hur mycket pengar som finns i plånboken efter skatt, där inkomster som a-kasseersättning, föräldrapenning och sjukpenning är inräknade, liksom barnbidrag, bostadsstöd och försörjningsstöd.

Vi ser att inkomstskillnaderna bland de som är ensamstående utan barn inte är lika stora som när vi tittar på den sammanräknade förvärvsinkomsten, även om Båstad och Vellinge skiljer ut sig något. Inkomstskillnaderna mellan könen ökar för ensamstående med barn, där vi ser att ensamstående kvinnor har en betydligt sämre ekonomisk ställning än ensamstående män. Bland gifta/sambos ser vi att par med barn har en bättre ekonomisk ställning än gifta/sambos utan barn.

	ENSAMSTÅENDE UTAN BARN	ENSAMSTÅENDE MED BARN	GIFTA/SAMBO UTAN BARN	GIFTA/SAMBO MED BARN
VELLINGE	K 231 000 M 287 000	K 366 000 M 465 000	593 000	746 000
LANDSKRONA	K 166 000 M 193 000	K 250 000 M 311 000	392 000	496 000
KRISTIANSTAD	K 172 000 M 204 000	K 272 000 M 328 000	435 000	539 000
ÖRSKÄLLJUNGA	K 160 000 M 192 000	K 260 000 M 338 000	366 000	506 000
TOMELILLA	K 164 000 M 201 000	K 254 000 M 371 000	400 000	515 000
TRELLEBORG	K 182 000 M 213 000	K 291 000 M 360 000	437 000	561 000
BÅSTAD	K 204 000 M 284 000	K 321 000 M 405 000	527 000	633 000

Tabell: Disponibel medelinkomst, 2013

	LÅGA INKOMSTER		HÖGA INKOMSTER	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 19 %	M 17 %	K 19 %	M 45 %
LANDSKRONA	K 29 %	M 25 %	K 7 %	M 21 %
KRISTIANSTAD	K 23 %	M 20 %	K 8 %	M 23 %
ÖRKELLJUNGA	K 25 %	M 20 %	K 4 %	M 19 %
TOMELILLA	K 23 %	M 17 %	K 5 %	M 17 %
TRELLEBORG	K 20 %	M 18 %	K 9 %	M 23 %
BÅSTAD	K 22 %	M 18 %	K 10 %	M 25 %

Tabell: Låga respektive höga inkomster, 2013

En annan aspekt av ekonomisk jämställdhet är låga respektive höga inkomster, och hushåll med ekonomiskt bistånd. Gällande höga respektive låga inkomster ser vi att män dominerar bland höginkomsttagare i alla kommuner, samtidigt som antalet kvinnor som är höginkomsttagare är betydligt högre i Vellinge än i de andra kommunerna. Könsskillnaden mellan låginkomsttagare är i alla kommuner mindre, även om fler kvinnor än män är låginkomsttagare.

	ENSAMSTÅENDE MED BARN		ENSAMSTÅENDE UTAN BARN	
	K	M	K	M
VELLINGE	Uppgifter saknas		K 38 %	M 62 %
LANDSKRONA	K 91 %	M 9 %	K 41 %	M 59 %
KRISTIANSTAD	K 93 %	M 7 %	K 37 %	M 63 %
ÖRKELLJUNGA	K 75 %	M 25 %	K 41 %	M 59 %
TOMELILLA	K 93 %	M 7 %	K 45 %	M 55 %
TRELLEBORG	K 90 %	M 10 %	K 40 %	M 60 %
BÅSTAD	K 87 %	M 13 %	K 41 %	M 59 %

Tabell: Hushåll med ekonomiskt bistånd, 2013

Bland hushåll med ekonomiskt bistånd ser vi att det är ensamstående kvinnor som dominerar i gruppen med barn, medan männen dominerar i gruppen ensamstående utan barn.

Att inkomsterna varierar mellan könen finns det olika förklaringar till. En förklaring kan vara att kvinnors arbeten traditionellt sett värderas lägre än män, men aspekter som att kvinnor är hemma längre med barnen,

arbetar mer deltid och drabbas av ohälsa i större utsträckning, bör tas i beaktande för att få en helhetsbild över skillnaderna i kvinnor och mäns ekonomi.

Pensionssparande

Statistiken över inkomsttagare med pensionssparande visar att kvinnor i högre utsträckning pensionssparar, samtidigt som männen sparar större summor.

	ANTAL SOM SPARAR		MEDELVÄRDE tkr	
	K	M	K	M
VELLINGE	K 46 %	M 38 %	K 6,3 tkr	M 7,6 tkr
LANDSKRONA	K 34 %	M 28 %	K 5,1 tkr	M 5,6 tkr
KRISTIANSTAD	K 43 %	M 39 %	K 4,9 tkr	M 5,5 tkr
ÖRKELLJUNGA	K 39 %	M 31 %	K 4,7 tkr	M 5,2 tkr
TOMELILLA	K 40 %	M 32 %	K 4,6 tkr	M 5,0 tkr
TRELLEBORG	K 39 %	M 34 %	K 5,4 tkr	M 5,8 tkr
BÅSTAD	K 41 %	M 33 %	K 5,8 tkr	M 6,2 tkr

Tabell: Pensionssparande, 2013

I Vellinge pensionssparas större summor, vilket hänger ihop med att inkomsterna är högre där än i de andra kommunerna. Med tanke på det ekonomiska läget som präglar samhället, där vi vet att mäns sammanräknade förvärvsinkomst är betydligt högre än kvinnors, och där män även i högre utsträckning är höginkomsttagare, är det inte särskilt märkligt att medelvärdet för männens sparande är högre än kvinnors. Samtidigt vet vi att kvinnor och män lever i olika ekonomiska verkligheter som pensionärer, där männen har en bättre ekonomisk ställning än kvinnorna. Fackförbundet Kommunal konstaterar bland sina medlemmar att män på riksnivå får ut nästan dubbelt så mycket som kvinnor i tjänstepension, samtidigt som många kvinnor är beroende av bostadstillägg och andra inkomster för att kunna klara sin försörjning som pensionärer.²⁶

Ohälsa

Kvinnor lider i större utsträckning än män av ohälsa, och det är något som varit oförändrat de senaste 10 åren.

	2000		2006		2012	
VELLINGE	K 63 %	M 37 %	K 64 %	M 36 %	K 65 %	M 35 %
LANDSKRONA	K 57 %	M 43 %	K 58 %	M 42 %	K 57 %	M 43 %
KRISTIANSTAD	K 59 %	M 41 %	K 60 %	M 40 %	K 59 %	M 41 %
ÖRKELLJUNGA	K 60 %	M 40 %	K 63 %	M 38 %	K 59 %	M 41 %
TOMELILLA	K 60 %	M 40 %	K 61 %	M 39 %	K 60 %	M 40 %
TRELLEBORG	K 57 %	M 43 %	K 59 %	M 41 %	K 58 %	M 42 %
BÅSTAD	K 57 %	M 43 %	K 59 %	M 41 %	K 59 %	M 41 %

Tabell: Ohälsotalet, 2000-2012

Vi ser att siffrorna för de sju kommunerna är jämförbara, och att kvinnor står för runt 60 % av ohälsan, som räknas efter antal utbetalade dagar med sjukpenning, sjukbidrag, rehabiliteringspenning eller liknande. Både bland pågående sjukfall som varat mer än 30 dagar och bland de som varat mer än 180 dagar är fler kvinnor än män sjukskrivna.

	30 DAGAR		180 DAGAR	
VELLINGE	K 69 %	M 31 %	K 61 %	M 39 %
LANDSKRONA	K 60 %	M 40 %	K 60 %	M 40 %
KRISTIANSTAD	K 66 %	M 34 %	K 68 %	M 32 %
ÖRKELLJUNGA	K 63 %	M 37 %	K 62 %	M 38 %
TOMELILLA	K 66 %	M 34 %	K 66 %	M 34 %
TRELLEBORG	K 63 %	M 37 %	K 59 %	M 41 %
BÅSTAD	K 63 %	M 37 %	K 65 %	M 35 %

Tabell: Pågående sjukfall, 2014

Statistiken är jämförbar de sju kommunerna emellan. Förklaringar till varför kvinnor i högre utsträckning än män drabbas av ohälsa kan bland annat vara att kvinnors arbetsvillkor är annorlunda än mäns och innebär fler riskfaktorer, vilket Arbetsmiljöverket rapporterat om. Bland annat på grund av att kvinnor oftare har lägre muskelstyrka, vilket leder till att samma arbetsmiljö påverkar kvinnor och män olika. Tittar en på lyft inom vården, där fler kvinnor än män arbetar, så är lyften mer långvariga, leder till större statisk ansträngning som leder till större risk för besvär. Dessutom har hjälpmedel för tunga lyft inte utvecklats och anpassats för kvinnor i samma utsträckning som för män. Ytterligare en aspekt är det obetalda arbetets omfattning, som i kombination med risker på arbetsplatsen, inverkar negativt på hälsan.²⁷ Arbetsmiljöverket pekar på att arbetsmiljöriskerna i kvinnodominerade yrken inte synliggörs tillräckligt, vilket leder till att de heller inte åtgärdas i den utsträckning som de borde.²⁸

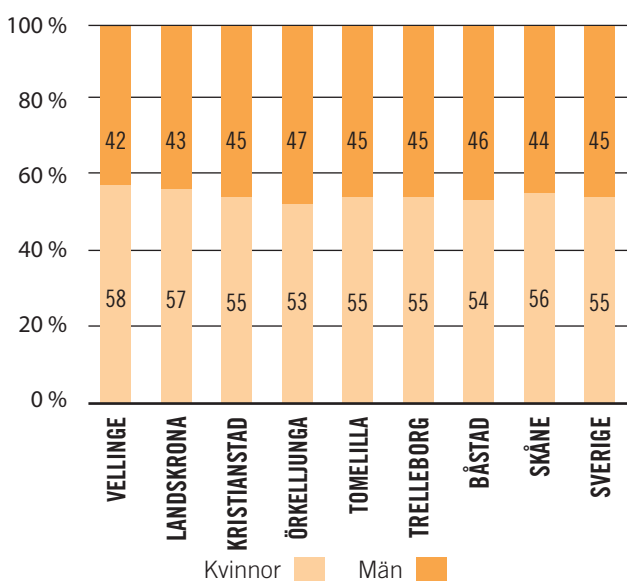
EN JÄMN FÖRDELNING AV DET OBETALDA HEM- OCH OMSORGSARBETET

En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

Föräldraförsäkring

Det finns två olika statistiska mått för att mäta hur jämnt uttaget av föräldraförsäkringen är. Dels kan vi titta på hur många personer det är som har använt försäkringen, och dels på hur fördelningen av nettodagar

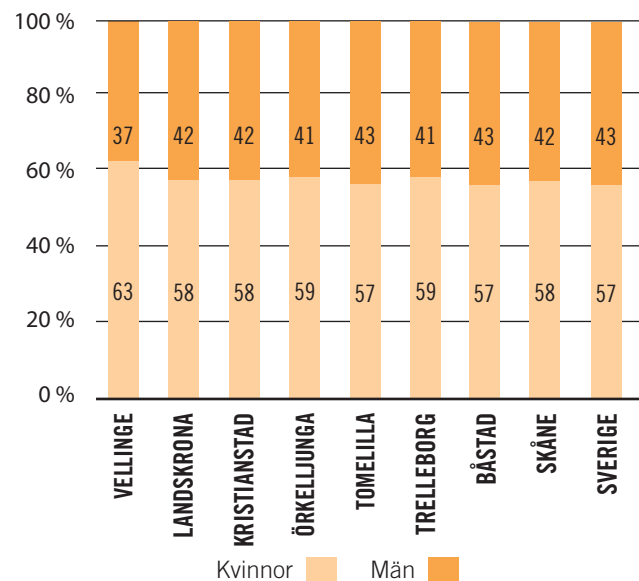
ser ut. Siffrorna för personer som använt försäkringen är i regel mer jämställda än nettofördelningen, eftersom de inte illustrerar hur mycket respektive förälder varit hemma utan bara att de varit hemma. Siffrorna är uppdelade utifrån om det är föräldrapenning (FP) eller tillfällig föräldrapenning (TFP) som tagits ut.

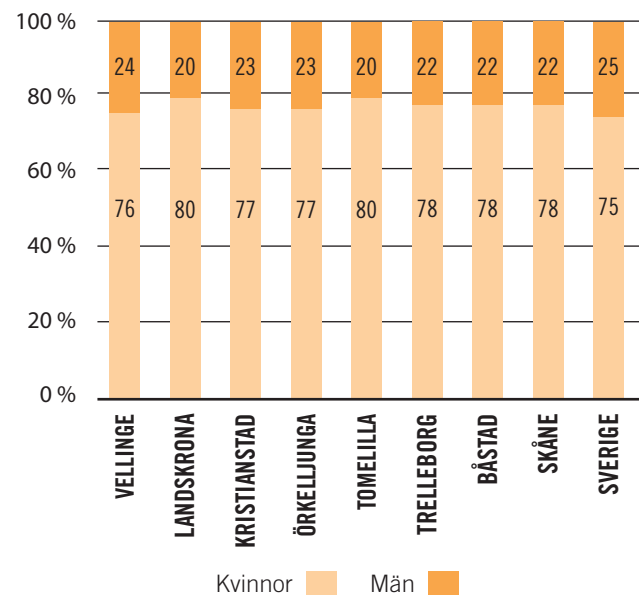
Tabell: Användning av FP, 2014

Siffrorna visar ett entydigt mönster som följer Skånes och Sveriges statistik, även om Vellinge sticker ut på så vis att männen där inte har använt föräldraförsäkringen för TFP i lika hög utsträckning som i de andra kommunerna.

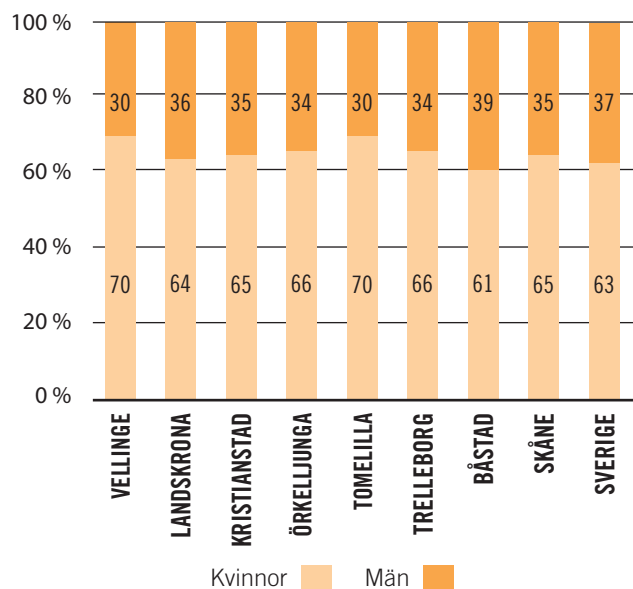
Siffrorna för fördelningen av nettodagar är mindre jämställda. Vi ser att Vellinge är den kommun som har, med ett par procentenheter, mest jämställt uttag av föräldrapenning, i relation till deras mindre jämställda uttag av tillfällig föräldrapenning.

Tabell: Användning av TFP, 2014

Tabell: Fördelningen av nettodagar FP, 2014

Tabell: Fördelningen av nettodagar TFP, 2014

Ett ojämnt uttag av föräldrapenningen får inte bara konsekvensen att barnet får mindre tid med den förälder som tar ut mindre delen av föräldraförsäkringen. Statistik och forskning visar att ett ojämnt uttag av föräldraledigheten i heterosexuella relationer leder till sämre löneutveckling och karriärmöjligheter för kvinnor. Rent statistiskt diskrimineras kvinnor mer på arbetsmarknaden om de är föräldralediga längre.²⁹ Det får även konsekvenser senare i livet och leder till en sämre pension, eftersom pensionen är en spegling av de val som vi har gjort i livet. Närmare hälften av de kvinnor som går i pension idag har så låg intjänad pension att de får garantipension³⁰ för att komma upp i en godtag-

bar levnadsnivå, vilket vi bland annat kan se i Kommunals rapport.

Förutom att kvinnor är föräldralediga mer än män, så spenderar de även mer tid på det obetalda hemarbetet. Kvinnor spenderar i genomsnitt 3,5 timmar om dagen på obetalt hemarbete, samtidigt som männen lägger i snitt 1 timme mindre per dag, vilket på ett år blir 9 arbetsveckor mindre. Att kvinnor tar större ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet beror på att kvinnor traditionellt sett har haft huvudansvaret för familjemedlemmarnas känslomässiga välbefinnande, medan männen har haft ansvar för familjens ekonomiska försörjning.³¹

Samtidigt drabbas kvinnor i högre utsträckning än män av psykisk ohälsa, såväl mildare oro som ångest och depression är 1,5–3 gånger vanligare hos kvinnor än hos män.³² Försäkringskassan har hittat mönster i sina studier som tyder på att en ojämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet bidrar till en psykisk ohälsa. Mammor som tar det största ansvaret i hemmet, samtidigt som de har ett ansvar på arbetsmarknaden, löper större risk att bli sjukskrivna.³³ Det samma gäller även för det omvända, om pappan tar det största ansvaret i hemmet. Vad som är viktigt att komma ihåg är att även om risken för sjukskrivning ökar hos pappan, så sker ökningen från en lägre nivå än vad mammans gör; sjukskrivningsriskerna ligger på olika nivåer från början. En ökad jämställdhet i det obetalda hem- och omsorgsarbetet leder till en ökad jämställdhet i sjukskrivningsriskerna.³⁴

MÄNS VÅLD MOT KVINNOR SKA UPPHÖRA

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

(o)jämsställda våldsmönster

Äldre kvinnor dominerar bland de som är mest oroliga för att bli utsatta för våld, samtidigt som det är de yngre männen som faktiskt blir utsatta. Det är en tendens som finns både i länet och i riket.³⁵ En kan med andra ord säga att den oro som äldre kvinnor känner inte är befogad i förhållande till de våldsbrott som begås.

	OBEKANT MED OFFRET UTOMHUS	BEKANT MED OFFRET INOMHUS
VELLINGE	K 24 % M 76 % Totalt: 17 brott	K 60 % M 40 % Totalt: 35 brott
LANDSKRONA	K 29 % M 71 % Totalt: 109 brott	K 74 % M 26 % Totalt: 233 brott
KRISTIANSTAD	K 19 % M 81 % Totalt: 167 brott	K 76 % M 24 % Totalt: 216 brott
ÖRKELJUNGA	K 38 % M 63 % Totalt: 8 brott	K 64 % M 36 % Totalt: 28 brott
TOMELILLA	K 24 % M 76 % Totalt: 25 brott	K 76 % M 24 % Totalt: 38 brott
TRELLEBORG	K 29 % M 71 % Totalt: 56 brott	K 69 % M 31 % Totalt: 100 brott
BÅSTAD	K 9 % M 91 % Totalt: 11 brott	K 70 % M 30 % Totalt: 20 brott

Tabell: Anmälda misshandelsbrott, 2014

I den statistik som finns över de sju kommunerna ser vi att när kvinnor drabbas av våld sker det oftast inomhus av någon de är bekant med, medan män i större utsträckning drabbas av våld utomhus av en obekant person. Totalt sett är det ett större antal brott som begås inomhus av en bekant förövare, jämfört med de

som begås utomhus av en obekant förövare. Det finns med andra ord olika strukturer och mönster i våldet som kvinnor och män utsätts för. Kvinnor drabbas oftare än män av återkommande våld och det är vanligare att som kvinna utsätts för brott i nära relationer. Statistik visar dessutom att merparten av de som drabbas av våld inte anmäler, och det vanligaste skälet till att en väljer att inte göra en polisanmälan är att en för-ringar händelsen. Få kontaktar någon stödverksamhet, samtidigt som fler kvinnor än män upplever att de inte fått den hjälp eller det stöd som de hade behövt. Det är särskilt utmärkande i gruppen som utsätts för återkommande fysiskt våld, där 38 % av kvinnorna och 21 % av männen uppger att deras behov av hjälp och stöd inte har blivit tillgodosett.³⁶

En viktig aspekt att fundera på i relation till jämställdhetsmål fyra är de resurser som kommunen lägger ner på att förhindra våldet kvinnor utsätts för, likväl som de insatser som görs för en våldsutsatt kvinna. Statistiken visar våldsmönster och omfattningen av våld, men den synliggör inte de ekonomiska förutsättningar som ges för bland annat preventiva åtgärder. Frågor som vilket ekonomiskt stöd kvinnojourer får, hur kontinuerlig finansieringen är eller vilken information kommunen tillhandahåller våldsutsatta är viktiga aspekter, likväl som vilka rehabiliterande insatser som görs. Det är viktiga måttetal för att framöver se hur kommunen arbetar för att nå upp till jämställdhetsmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

SAMMANFATTANDE JÄMSTÄLLDHETS- MÖNSTER I SKÅNE

Det finns en tydlig struktur i den könsuppdelade statistiken över Skåne, och den relaterar i stor utsträckning till välkända mönster, befintlig teori och forskning på området. Det är viktigt att förstå att jämställdhetsstatistiken inte visar enskilda fenomen, utan att den är en del av en struktur. Den problematik som statistiken synliggör är i hög grad generaliserbar för alla sju deltagande kommuner. Samtidigt ser vi att det finns vissa lokala skillnader som får kommunerna att sticka ut på ett eller annat sätt.

En generell bild över Skåne som helhet visar att det finns klara mönster i politisk representation, samtidigt som jämställdheten inom politiken varierar kommuner emellan. Vi ser att kvinnorna vanligtvis dominerar inom omsorgsnämnder, medan männen återfinns inom stadsbyggnad. Det beror på traditionella uppfattningar om vad som anses vara "kvinnligt" och "manligt". Samtidigt driver männen i högre utsträckning än kvinnor eget företag, och det är dålig representation av kvinnor i bolagsstyrelser och i de kommunala bolagen. Vi ser i statistiken att kvinnor arbetar inom utbildning och vård, medan männen dominerar i bygg, energi och transport. Eftersom de typiskt "kvinnligt" kodade yrkena i stor utsträckning återfinns inom offentlig sektor, är det även där som kvinnor spenderar sin yrkesverksamma tid, medan männen i större utsträckning arbetar i privat sektor. Kvinnor och män befinner sig inte bara inom olika sektorer, utan inom olika yrken; arbetsmarknaden är kraftigt könssegregerad. Samtidigt som kvinnor i regel utgör en stor andel av de anställda i kommunen, mimskar antalet kvinnor på chefspositioner ju högre upp i hierarkin en kommer.

Även om kvinnor i högre utsträckning än män har eftergymnasiala studier i ryggen, tjänar de mindre och lägger mer tid på obetalt hem- och omsorgsarbete. De

jobbar i större utsträckning deltid, och fler kvinnor än män har timanställningar. Den kommunala lönepolitiken är relativt jämställd, men när lönestatistik för alla sektorer slås samman ser vi att löneskillnaderna ökar.

På ett genomsnittligt år i Kristianstad, för att ta ett exempel, tjänar kvinnorna 64 000 mindre i median. Det är inte bara problematiskt utifrån ett lönepolitiskt perspektiv, utan leder i förlängningen till sämre pensioner där fler kvinnor än män lever som fattigpensionärer. Statistiken visar på olika mönster för våldsbrott, kvinnor drabbas främst av våld inomhus av en bekant förövare medan män drabbas utomhus av en obekant förövare.

Den könsuppdelade statistiken visar att det finns könsbaserade skillnader och ojämlikheter i livsvillkor, och att kvinnor och mäns liv präglas av tydliga strukturer. För att förändra strukturer krävs ett systematiskt och ihärdigt arbete, med utgångspunkt i den lagstiftade principen om alla människors lika rättigheter och möjligheter. Vinsterna med jämställdhet är många, vi ser att jämställdhet inte bara har positiva effekter utifrån ett demokratiperspektiv, utan den har även ekonomiska vinster där jämställdheten påverkar lönsamheten i till exempel företag. När jämställdhet råder tar vi tillvara på all den kompetens som finns och samhällsekonomin påverkas positivt, samtidigt som jämställdhet också är en fråga som påverkar attraktionskraften för företag och även för städer och regioner.

Publiceringen av kartorna har varit ett medel för att nå målet om ett mer jämställt Skåne. Kartläggning är en av de delar som är viktiga i ett jämställdhetsarbete, och genom att synliggöra situationen kan vi öppna för utvecklingsmöjligheter. Vi vill initiera en förändring och förbättring där det är befogat, även om vägen till jämställdhet kan se olika ut.

FORTSATT LÄSNING

För inspiration och tips på metoder för praktiskt jämställdhetsarbete kan vi rekommendera [Jämstall.nu](http://www.jamstall.nu), en nationell resurs för jämställdhet som drivs i samverkan mellan Nationella sekretariatet för genusforskning, länsstyrelserna, Svenska ESF-rådet, Sveriges Kommuner och Landsting samt VINNOVA. Där kan du bland annat hitta praktiska exempel och konkreta verktyg för jämställdhetsarbete. Ett annat tips är skriften *Gör! – samlade metoder för jämställdhetsintegrering* från ESF Jämt, som även har flera andra intressanta publikationer. Länsstyrelsen Skåne har bra information via sin hemsida, likväl som JämStöds Praktika, en metodbok för jämställdhetsintegrering från regeringen.

Jämstall.nu: <http://www.jamstall.nu>

ESF Jämt: <http://www.esf.se/jamt>

Sveriges Kommuner och Landsting:
<http://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheter/jamstallldhet.848.html>

Länsstyrelsen Skåne:
<http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/manniska-ochsamhalle/jamstallldhet/Pages/default.aspx>

JämStöds Praktika Metodbok för jämställdhetsintegrering, som du hittar via Regeringens hemsida,
<http://www.regeringen.se>

NOTER

- 1 SFS 2008:567, *Diskrimineringslag*
- 2 SOU 2005:66, Jämställdhetspolitiska utredningen, (2005), *Makt att forma samhället och sitt eget liv: jämställdhetspolitiken mot nya mål*, s. 26-28
- 3 AllBright, (2012), *Makten i kulisserna*, s. 4
- 4 SCB, (2013), *Kvinnor och män i näringslivet 2013*, s. 6
- 5 Nilsson, Tomas, (2009), *Kön och makt i svenskt näringsliv*, s. 289, 309
- 6 SOU 2014:80, Wahl, Holgersson, m.fl., (red.), (2014), *Ökad medvetenhet men långsam förändring: om kvinnor och män på ledande positioner i svenskt näringsliv*, s. 14-15
- 7 Ibid, 15-17
- 8 Erlingsson, Fogelgren m.fl., (2014), *Hur styrs och granskas kommunala bolag? Erfarenheter och lärdomar från Norrköpings kommun*, s. 7-9
- 9 Nilsson, (2009), s. 309
- 10 Freidenvall, Lenita & Rönnbäck, Josefin, (red.), (2011), *Bortom rösträtten: kön, politik och medborgarskap i Norden*, s. 10
- 11 Alnevall, Christina, (2009), *Kön och politisk makt i Sverige*, s. 278-279
- 12 Statistiska centralbyrån, (2013), *Yrkesregistret*
- 13 Fundberg, Jesper, (2009), *Vilka är idrottens valda makthavare? – Om rekrytering till styrelser inom svensk idrott*, s. 4, 7, 10, 21-22
- 14 Arnell Gustafsson, Ulla & Gonäs, Lena, (2005), *På gränsen till genombrott?: om det könsuppdelade arbetslivet*, s. 96, 146-147
- 15 Bergenheim, Åsa & Eskilsson, Lena, (red.), (1995), *Förnuft, fruktbarhet, förälskelse: idéer om kvinnor och kvinnors idéer*, s. 9, 11
- 16 Arnell Gustafsson & Gonäs, (2005), s. 85-86
- 17 Arbetsmiljöverket, (2015), *Kvinnors arbetsmiljö 2011-2014*, s. 6
- 18 Arnell Gustafsson & Gonäs, (2005), s. 66, 68
- 19 Regeringens skrivelse 2008/09:198, *En jämställd arbetsmarknad – regeringens strategi för jämställdhet på arbetsmarknaden och i näringslivet*, s. 7
- 20 SOU 2011:1, Delegationen för jämställdhet i högskolan, (2011), *Svart på vitt: om jämställdhet i akademien: betänkande*, s. 19
- 21 Universitets- och högskolerådet, (2014), *Antagningsstatistik*
- 22 Linnéuniversitet, (2013), *Pressmeddelande: Företagande ur ett könsperspektiv – ny avhandling*
- 23 Kommunal, (2015), *Pensionen – en kvinnofälla*, s. 13
- 24 Statistiska centralbyrån, (2013), *Arbetskraftsundersökning 2013*
- 25 Larsson, Anita & Jalakas, Anne, (2014), *Jämställdhet nästa! Samhällsplanering ur ett genusperspektiv*, s. 112-113
- 26 Kommunal, (2015), s. 5
- 27 Arnell Gustafsson & Gonäs, (2005), s. 89-93
- 28 Arbetsmiljöverket, (2015), s. 6
- 29 JämO, (2006), *Föräldraskap: Kunskaps- och nulägesrapport*, s. 6
- 30 Garantipensionen är en del av den allmänna pensionen och finansieras av staten. Garantipensionen är ett grundskydd för dig som haft liten eller ingen arbetsinkomst under livet, se Pensionsmyndigheten
- 31 Roman, Christine, (2004), *Familjen i det moderna*, s. 33
- 32 Statens Folkhälsomyndighet, (2009), *Varför drabbas kvinnor oftare av oro, ångest och depression?: En kunskapsöversikt*, s. 5
- 33 Försäkringskassan, (2013) *Större risk för dubbelarbetande mammor att bli sjukskrivna*
- 34 Försäkringskassan, (2015), *Omfattande dubbelarbete ökar risken för sjukfrånvaro – även för pappor*
- 35 Länsstyrelsen Skåne, (2013), *Kvinnor och män i Skåne 2013*, s. 59
- 36 Frenzel, Anna, (2014), *Brott i nära relationer: en nationell kartläggning*, s. 8-10

REFERENSER

- AllBright, (2012), *Makten i kulisserna – En granskning av svenska börsbolags valberedningar och deras arbete*. Tillgänglig på internet: <http://allbright.se/wp-content/uploads/2012/09/Makten-i-Kulisserna.pdf> (Hämtat: 2015-02-17)
- Alnevall, Christina, (2009), *Kön och politisk makt i Sverige*, i: Niskanen, Kirsti & Nyberg, Anita, (red.), (2009), *Kön och makt i Norden. Del 1, Landsrapporter*, Köpenhamn: Nordiska ministerrådet
- Arbetsmiljöverket, (2015), *Kvinnors arbetsmiljö 2011-2014*. Tillgänglig på internet: http://www.av.se//dokument/publikationer/rapporter/RAP2015_06.pdf (Hämtat: 2015-03-02)
- Arnell Gustafsson, Ulla & Gonäs, Lena, (2005), *På gränsen till genombrott?: om det könsuppdelade arbetslivet*, Stockholm: Agora
- Bergenheim, Åsa & Eskilsson, Lena, (red.), (1995), *Förnuft, fruktbarhet, försälskelse: idéer om kvinnor och kvinnors idéer*, Stockholm: Carlsson
- Erlingsson, Fogelgren m.fl., (2014), *Hur styrs och granskas kommunala bolag? Erfarenheter och lärdomar från Norrköpings kommun*, Linköpings universitet: LiU-Tryck
- Freidenvall, Lenita & Rönnbäck, Josefin, (red.), (2011), *Bortom rösträtten: kön, politik och medborgarskap i Norden*, Huddinge: Samtidshistoriska institutet, Södertörns högskola. Tillgänglig på Internet: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:sh:diva-9302> (Hämtat: 2015-02-17)
- Frenzel, Anna, (2014), *Brott i nära relationer: en nationell kartläggning*, Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Tillgänglig på Internet: http://www.bra.se/download/18.9eaaede145606cc8651ff/1399015861584/2014_8_Brott_i_nara_relationer.pdf (Hämtat: 2015-02-11)
- Fundberg, Jesper, (2009), *Vilka är idrottens valda maktthavare? – Om rekrytering till styrelser inom svensk idrott*, Riksidrottsförbundet. Tillgänglig på internet: http://www.rf.se/ImageVaultFiles/id_34110/cf_394/ldrot-tens_valda_maktthavare.PDF (Hämtat: 2015-02-16)
- Försäkringskassan, (2013) *Större risk för dubbelarbetande mammor att bli sjukskrivna*. Tillgänglig på internet: http://www.forsakringskassan.se/press/pressmeddelanden/pressmeddelande_2013/storre_risk_for_dubbelarbetande_mammor_att_bli_sjukskrivna/ (Hämtat: 2015-01-14)
- Försäkringskassan, (2015), *Omfattande dubbelarbete ökar risken för sjukfrånvaro – även för pappor*. Tillgänglig på internet: http://www.forsakringskassan.se/press/pressmeddelanden/omfattande_dubbelarbete (Hämtat: 2015-01-14)
- JämO, (2006), *Föräldraskap: Kunskaps- och nulägesrapport*. Tillgänglig på internet: <http://www.do.se/Documents/material-gamla-ombudsman/Foraldraskapkunskapsoch nulagesrapportJamO200643C.pdf> (Hämtat: 2015-02-19)
- Kommunal, (2015), *Pensionen – en kvinnofälla*. Tillgänglig på internet: http://www.kommunal.se/PageFiles/207374/KvinnofellaC3%4Alla_kortversion.pdf (Hämtat: 2015-03-03)
- Larsson, Anita & Jalakas, Anne, (2014), *Jämställdhet nästa! Samhällsplanering ur ett genusperspektiv*. Tillgänglig på internet: http://www.umu.se/digitalAssets/151/151836_jmstlldhet-nsta-redigerad-utgva.pdf (Hämtat: 2015-02-24)
- Linnéuniversitet, (2013), *Pressmeddelande: Företagande ur ett könsperspektiv – ny avhandling*. Tillgänglig på internet: <http://lnu.se/om-lnu/1.93505/foretagande-ur-ett-konsperspektiv--ny-avhandling-> (Hämtat 2015-02-24)
- Länsstyrelsen Skåne, (2013), *Kvinnor och män i Skåne 2013*. Tillgänglig på internet: http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2013/kvinnor_man_i_skane.pdf (Hämtat 2015-01-19)
- McKinsey & Company, (2007), *Women Matter – Gender diversity, a corporate performance driver*. Tillgänglig på internet: http://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/dotcom/client_service/Organization/PDFs/Women_matter_oct2007_english.ashx (Hämtat 2015-02-24)
- Nilsson, Tomas, (2009), *Kön och makt i svenskt näringsliv*, i: Niskanen, Kirsti & Nyberg, Anita, (red.), (2009), *Kön och makt i Norden. Del 1, Landsrapporter*, Köpenhamn: Nordiska ministerrådet
- Niskanen, Kirsti & Nyberg, Anita, (red.), (2009), *Kön och makt i Norden. Del 1, Landsrapporter*, Köpenhamn: Nordiska ministerrådet. Tillgänglig på Internet: <http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2009-569> (Hämtat 2015-02-24)
- Regeringens skrivelse 2008/09:198, *En jämställd arbetsmarknad – regeringens strategi för jämställdhet på arbetsmarknaden och i näringslivet*. Tillgänglig på internet: <http://data.riksdagen.se/fil/589232C1-E284-49DB-9628-EE028D6B0826> (Hämtat 2015-02-24)
- Roman, Christine, (2004), *Familjen i det moderna: sociologiska sanningar och feministisk kritik*, Malmö: Liber
- SFS 2008:567, *Diskrimineringslag*, Stockholm: Arbetsmarknads-departementet
- SOU 2005:66, *Jämställdhetspolitiska utredningen, (2005), Makt att forma samhället och sitt eget liv: jämställdhetspolitiken mot nya mål: slutbetänkande*, Stockholm: Fritzes
- SOU 2011:1, *Delegationen för jämställdhet i högskolan, (2011), Svart på vitt: om jämställdhet i akademien: betänkande*, Stockholm: Fritzes. Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/159371> (Hämtat 2015-02-24)
- SOU 2014:80, *Wahl, Anna, Holgersson, Charlotte, Linghag, Sophie & Regnö, Klara, (red.), (2014), Ökad medvetenhet men långsam förändring: om kvinnor och män på ledande positioner i svenskt näringsliv*, Stockholm: Fritzes. Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/250918> (Hämtat 2015-02-24)
- Statistiska centralbyrån, (2013), *Arbetskraftsundersökning 2013*. Tillgänglig på internet: http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Temaomraden/Jamstallldhet/Indikatorer/Ekonomisk-jamstallldhet/Tillgang-till-arbete/Orsak-till-deltidsarbete-for-personer-i-alderm-20-64-ar-2012/ (Hämtat 2015-02-24)
- Statistiska centralbyrån, (2013), *Kvinnor och män i näringslivet 2013*. Tillgänglig på Internet: http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:scb-2013-le-0201br1301_pdf (Hämtat 2015-02-24)
- Statistiska centralbyrån, (2013), *Yrkesregistret*. Tillgängligt på Internet: http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Arbetsmarknad/Sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/Yrkesregistret-med-yrkesstatistik (Hämtat 2015-02-24)
- Statens Folkhälsomyndighet, (2009), *Varför drabbas kvinnor oftare av oro, ångest och depression?: En kunskapsöversikt*, Stockholm: Strömberg
- Universitets- och högskolerådet, (2014), *Antagningsstatistik*. Tillgänglig på internet: <http://statistik.uhr.se/> (Hämtat 2015-02-10)

Jämställdhetsstatistik över Skåne visar att kvinnor och mäns liv präglas av tydliga strukturer och att det finns könsbaserade skillnader och ojämlikheter i livsvillkor. Jämställdhetskartorna synliggör skillnader och ojämlikheter och är därmed ett medel för att nå målet om ett mer jämställt Skåne. Vi vill initiera en förändring och en förbättring. För att skapa förändring krävs systematiskt och ihärdigt arbete som tar avstamp i den lagstiftade principen om alla människors lika rättigheter och möjligheter. Den här rapporten sammanfattar jämställdhetsstatistiken i sju kommuner, drar paralleller till Skåne och Sverige som helhet och visar på möjligheter till förändring.

www.winnetskane.se

ISBN 978-91-980399-8-6

WINNET
SKÅNE

VI HAR FÅTT STÖD AV
**TILLVÄXT
VERKET**

WINNET
VÄSTRA GÖTALAND